

ÖDEMiŞ BELEDİYESİ

Küçük Menderes Havzası'nın Açık Hava Müzesi

ÖDEMiŞ BİRGİ

Doğa, Kültür ve Turizm Rehberi

ÖDEMiŞ BELEDİYESİ

www.odemis.bel.tr

www.odemis.bel.tr

Doğa, kültür ve turizm rehberi
Ödemiş Belediyesi tarafından hazırlanmıştır.

UMUR BEY

Aydın oğlu Gazi Umur Bey yetenekli, girişimci, kahraman bir Türk denizcisi ve Aydınoğlu Beyliği'nin en ünlü emiridir. Birçok deniz seferi ve zaferleri vardır. Umurbey Patros körfezine gemileri karadan yürüterek bir ilke imza atmıştır. Bu olay Enveri'nin Düstür-namesin de şöyle geçmektedir.

***“Hükmü paşa kıldı ettiler yarak,
Karadan gemi çeker olup yayak.***

***Tahtalar döşeyüb sabunla,
Gemiler çektiler anlar onunla
Eğer görsen anı gazi umur beğ,
Derya olmaya bu donmada yeğ***

***Mavnalar, kadırgalar bu üzre
Sadasın dağlar yürür su üzre.”
(Enveri: Düstür-name)***

**Ödemiş 1. Fotomaraton
Yarışması'nda**
Sergileme Ödülü'ne layık
görülen Fotoğraf

Foroğraf: Veli DÖLEK

BİRGİ

*Küçük Menderes
Havzası'nın Açık Hava
Müzesi*

Ödemiş ve çevresinin kültür ve inanç turizmi merkezidir. Birgi 5000 yıl öncesine uzanan kesintisiz bir tarihe sahiptir.

Bir zamanlar Aydınoğlu Beyliği'ne başkentlik yapan, zengin bir kültüre ve bir o kadar da etkileyici güzelliğe sahip olan Birgi, Bozdağların güney eteklerinde Ödemiş'e 9 km. uzaklıkta bulunmaktadır. Ödemiş ve çevresinin kültür ve inanç turizmi merkezidir. Birgi 5000 yıl öncesine uzanan bir tarihe sahiptir. Geç kalkolitik ve Tunç devirlerinde hüküm süren Lidya, Pers, Bergama krallıklarının, Roma ve Bizans İmparatorluklarının egemenliğinde kalmış, sırasıyla Dioshieron, Pyrgion ve Christopolis isimleriyle anılmıştır. 1308 yılında Aydınoğlu beyliği ile başlayan Türk egemenliğiyle oluşan Selçuklu ve Osmanlı uygarlıkları Birgi'nin tarihsel ve kültürel kimliğini oluşturmaktadır. Bu dönemlere ait mimari mirası yoğun ve kalıcı olarak taşımaktadır. Aydınoğlu Beyliği'ne başkentlik yapan Birgi 1426 yılında tamamen Osmanlı idaresine geçmiştir. Birgi'de dünyaca ünlü birçok bilim adamı yetişmiştir. İlk Türk denizcilerinden, Aydınoğlu Mehmet Bey'in oğlu Gazi Umurbey, Anadolu'nun ilk Müslüman Türk doktorlarından Celaleddin Hızır El Aydini'nin (Hacı Paşa) ve tanınmış İslam bilgini İmam-ı Birgivi Mehmet Efendi bunlardan bazıları olup kabir ve türbeleri Birgi'de bulunmaktadır.

Birgi, çok renkli bir tarihi dokuya sahip olduğundan 1996 yılında tamamı SİT alanı ilan edilerek koruma altına alınmıştır. Son yıllarda Birgi'deki birçok sivil ve anıtsal mimarlık örneği Kültür Varlıkları Katkı Payı Fonu'ndan alınan pay doğrultusunda sokak sağlıklaştırma ve tek yapı ölçeği restorasyon uygulamaları sonucunda yeniden ilgi odağı haline gelmiştir. Yemyeşil zengin bir peyzaj içerisinde bozulmadan kendini koruyarak bugünlere gelebilmiş ender yerlerden olan Birgi her yıl binlerce insanın ziyaret ettiği bir mahalle haline gelerek eski günlerine geri dönmüştür.

Kültür ve Turizm Bakanlığı "Birgi Kültür Envanteri" kayıtlarına göre Birgi'de farklı yıllarda tescili yapılan 11 adet anıtsal (hamam, medrese ve camilerden oluşan), 110 adet tabiat varlığı ve sivil mimarlık örneği olmak üzere toplam 221 adet tescilli kültür varlığı bulunmaktadır.

Birgi sayıları bugün bile tespit edilemeyen su değirmenleri, yağhaneleri ve tabakhaneleriyle birlikte endüstriyel arkeoloji alanı için örnek teşkil etmektedir. Ayrıca ipek dokuma tezgâhları ile de geleneksel el sanatlarımızın merkezi durumundadır.

Birgi tarihi ipek yolu üzerinde yer aldığından eski çağlardan beri önemli bir ipek üretim merkezi olmuştur. 17. yüzyılda Evliya Çelebi Birgi'den yüklerle bütün vilayetlere ipek gönderildiğini belirtirken ipek üretimi kısa zamanda tüm bölgede yapılmaya başlandı.

Dokuma; örtünme ihtiyacının çok ötesinde toplumsal farklılıkları vurgulayan, dünyanın en büyük sektörlerinden moda ekonomisine yön veren, yönetenle yönetileni, dini ve etnik kökenleri etkileyen, toplumdaki sınıfları birbirinden ayıracak kadar önem arz eden bir sanattır.

Toplumlar bu sanatı tarih boyunca süslemeleriyle, renkleri ve kumaş seçimleriyle zevkleriyle inanışlarına ve kültürlerine yansıtmışlardır.

Kök Boyadan ipekleri boyamanın en az 2600 yıllık geçmişe sahip olduğu ve ilk kez bu bölgede yaşayan insanların bu işlemi yaptıkları değişik bilimsel araştırma sonuçlarından anlaşılmaktadır.

Birçok uygarlığın gelip geçtiği Küçük Menderes Havzası ile özellikle Birgi'de dokuma, nakış ve iğne oyları genç kızlarımızın çeyizlikleri arasında yer almakla birlikte yöre ekonomisine de katkı sağlayarak çoğu ailenin geçim kaynağı olmuştur.

Atalarımız ipekleri boyamak için renklerin her tonunu doğadan keşfetmiştir; ceviz kabuğundan kahverengiye, şeftalinin ve asmanın yaprağından yeşili, safrandan ve papatyadan sarıyı ve birçok bitki kökünden moru, pembeyi, kırmızıyı ipekle

buluşturarak ipeklerdeki canlılığı, renklerdeki parlaklığını ortaya koyarak oya ile kumaşın muhteşem uyumunda yörenin bitki örtüsünün önemi büyüktür.

İpek ve dokumacılığın Birgi’de 1500 yıl önce başladığı tahmin edilmektedir. 1940’lı yıllarda 3250 adet el dokuma tezgahının bulunduğu bilinmekle birlikte, teknolojinin gelişmesi, fabrikasyon dokumaların daha ucuza mal edilmesi nedeniyle el dokumacılığı günümüzde yok denecek kadar azalmıştır. Bazı eski dokumalar da yok olmaya yüz tutmuştur.

Geleneksel Türk el sanatlarında önemli bir yeri olan ipek dokumacılığı, şimdilerde sanayi tipi tezgahlarla yapıldığı gibi el tezgâhlarıyla da yapılmaktadır. El tezgahlarında dokunan ipek dokumalar hala çeyiz amaçlı dokunmaktadır. Diğer kumaşlar genellikle ham ipek olarak fabrikasyon tezgahlarda, seri üretim olarak Birgi’deki Mert İpek Fabrikası ve Sem İpek Atölyesi’nde üretilmektedir. İsteğe bağlı olarak da renkli ipliklerle çizgili ve düz kumaşlar da dokunmaktadır.

Birgi'deki ipek fabrikasında dokunan İpek Dokumalar, İpek Kumaş olarak dokunan ürünler; ipek empirme, İpek Jorjet, İpek Müslin, İpek Şantuk, Jakarlı, saten, Şifon, İpek Bürümcük, İpek Organze, Şantuk, Tafta'dır.

Birgi'de kullanılan ve el tezgâhlarında üretilen başlıca ürünler: yağlık (İpek Mendil), peştamal, puşi, pembezar, bürdü, bürümcük, idare bezi, havlu, çarşaf, yolluk ve el işçilikli dokumalardır.

İpek yan ürünleri: Kamçı İpeği, Tava Dibi İpeği, Kırıntı İpeği, Tusa İpeği, Dupyoni İpeğinden de otantik giysi ve kumaşlar üretilmektedir.

Birgi'de yetişen incir, zeytin, kestane ve ceviz ağaçlarının yanı sıra endemik bitkiler de önemli bir yer tutmaktadır.

Birgi 2012 yılında UNESCO Dünya Mirası geçici listesine girmeye hak kazandı. Kalıcı listeye girmek için alan çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca Birgi CİTTASLOW Yavaş Şehir gibi diğer uluslararası örgütlenme çalışmaları içerisinde de yer almaktadır.

Son on yıl içinde ÇEKÜL Vakfı, dönemin Birgi Belediyesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesi'nin ortak çalışmalarıyla Birgi özgün kimliği ile ayağa kalkmıştır. Küçük Menderes Havzası'nın önemli bir "turizm beldesi" olmuştur.

Akdeniz ikliminin tüm karakteristik özelliklerini taşıyan Birgi'de Temmuz ayı sıcaklık ortalaması 24°C, Ocak ayı ortalaması 5°C ve yıllık sıcaklık ortalaması değeri 15°C' dir. Yıllık yağış miktarı yaklaşık 800 mm.'dir. Bu iklim özellikleri zeytin ve incir üretimi yapılmasına etkili olmuştur. El işi, oya ve mekik işleri, iğne

oyaları yörenin kültürel ürünleridir. Birgi'de Aydınoğlu Mehmet Bey Camii (Ulu Camii), Aydınoğulları Türbesi, Sultan Şah Türbesi, Çakırağa Konağı, Ataullah Efendi Medresesi (İmam-ı Birgivi Medresesi), Kale Medresesi, Osmanlı Hamamı, Sasalı Hamamı (Kırk Kızlar Hamamı), Sandıkeminiolu Konağı, Kerimağa Konağı, Çarşı Çeşmesi, Karaoğlu Camii, Şeyh Muhiddin Hamamı (Çukur Hamam), Dervişağa Darü'l-hadisi (Çukur Medrese), Dervişağa Camii, Koca Çeşme (Bıçakcı Esseyit Hacı Ali Ağa Çeşmesi), Hafza Hatun Çeşmesi (Taşpazar Çeşmesi), Demirbaba Çeşmesi, Paşa Çeşmesi, Akmescit (Elif) dede Çeşmesi, Gözetleme Kulesi (Pankuduz/Küp Uçuranlar Kulesi), Sıbyan Mektebi (Sarı Berber Medresesi), Güdük Minare Mescidi, Demirli Mağaza, Su Terazisi, Umurbey Heykeli, Çevre Kültür Evi (ÇEKÜL), İmam-ı Birgivi Kabristanlığı restore edilen Birgi evleri, sivil mimari örnekleri, sokaklar görölmesi gereken yerlerdir.

BİRGİ EVLERİ

Her köşesinde tarihin izlerini görebileceğiniz Birgi'de geleneksel Osmanlı sivil mimarisini yansıtan pek çok eski ev ve konak bulunur. Bu evlerin şekillenmesinde Ege Bölgesi'nde bol miktarda bulunan killi topraktan üretilen tuğla ve kiremitler, yörenin doğal taşları, zengin bitki örtüsünün sağladığı kereste etkili olmuştur.

ÇAKIRAĞA KONAĞI

18. Yüzyılın ikinci yarısında büyük toprak sahibi ve deri tüccarı Şerif Ali Ağa tarafından yaptırılmıştır. 1975 yılına değin konut olarak kullanılan bu yapı, 1975 yılında müstemilatıyla birlikte Kültür Bakanlığı'nca kamulaştırılarak restore edilmiş ve 1995 yılında müze olarak açılmıştır. Alt katı taş duvar örgülü, 1. ve 2. katları ahşap çatıklı tarzda yapılmış açık sofalı bir konaktır. Barok ve rokoko tarzında süslemeleri, odalarındaki İstanbul ve İzmir duvar resimleriyle Türk konak mimarisinin önemli bir yapısıdır.

Nerede Kalınır?

Birgi sivil mimarlık örneği konak ve evlerden dönüştürülen pansiyonlar bulunmaktadır.

Derviş Ağa Konağı:

0533 431 71 81- 0232 531 53 54

Çınaraltı Pansiyon:

0232 531 53 58 - 0542 2244249

Saliha Hanım Taş Konak:

0232 5315859

Birgi Doktorun Yeri Pansiyon :

0539 6011262

Ata Konağı:

0546 4402304

Yeni Gelin Evi Butik Otel:

0555 2357906

İzzet Efendi Cafe Konak Pan.:

0532 6162026

Kadınlar Paşazade Konağı:

0232 5315036

Rukim Konaklama:

0232 5315050 - 0530 0927007

Cemile Sultan Butik Otel:

0232 2751005 - 0532 6634798

Nasıl Gidilir?

Haftaiçi hergün sabah 7'den akşam 19.30, Hafta sonları sabah 8'den akşam 19.30' a kadar her yarım saatte bir karşılıklı dolmuş seferleri düzenlenmektedir.

Birgi Seyahat: 0 532 794 29 34

0 542 833 68 00

Salihli otogardan saat: 9.00 ve 13.00'da hareket eden dolmuşlarla ulaşabilirsiniz.

AYDINOĞLU MEHMET BEY CAMİİ (ULU CAMİİ)

Aydinoğlu Mehmet Bey tarafından 1312 yılında yaptırılmıştır. Doğu ve güney cephesi devşirme mermer bloklarla kaplı olup moloz taştan yapılmıştır. Güneydoğu köşesine arkaik bir aslan heykeli yerleştirilmiştir. Anıtsal giriş kapısından 15 devşirme sütunlu harime girilir. Burası kurşun kaplı kırma çatıyla örtülüdür. Mihrabı geometrik, firuze ve patlıcan moru çinilerle kaplıdır. Ahşap mimberi ise künde-kârî tekniği ile yapılmış, yıldız ve geçmelerden oluşan Selçuklu ahşap sanatının bilinen en güzel örneklerinden biridir.

AYDINOĞULLARI TÜRRESİ

Kare planlı olan türbenin üzeri, sırlı-renkli tuğlalarla oluşturulmuş altıgen bir kûlahla kaplıdır. Bu kûlahın üzeri ise kurşun kaplı kubbeye örtülüdür. Mehmet Bey'in ölümü üzerine 1334 yılında yaptırılmış olan türbede Mehmet Bey'in yanı sıra oğulları Gazi Umur Bey, İsa Bey ve Bahadır Bey'in sandukaları da vardır.

SULTAN ŞAH TÜRBEŞİ

Aydinoğlu Mehmet Bey tarafından, kız kardeşi Hanzâde Hatun'un 1310 yılında ölümü üzerine yaptırılmıştır. Moloz taştan yapılmış altıgen planlı bu yapının üzeri kiremit kaplı bir kubbe ile örtülüdür. Türbe girişi taşırılmış, mermer söve ve kemerlerle çevrili kapısı da giriş eyvanı içine alınmıştır. Hanzâde Hatun, Sultan Şah diye de anılır.

GÜDÜK MİNARE MESCİDİ

Kare planlı, moloz taştan yapılmış bir yapıdır. Beş kenarlı pabucu üzerinde tuğla ile örülmüş, kısa ve küt minaresinin şerefe korkulukları da tuğladandır. Aydınoğulları Beyliği döneminde, 14. yüzyılın ikinci yarısından kalma ender yapılardan biridir.

ATAULLAH EFENDİ MEDRESESİ (İMAM-I BİRGİVİ MEDRESESİ)

Sultan II. Selim'in hocası, Birgili Ataullah Efendi tarafından 1570 yılından önce yaptırılmıştır. Medresenin açık revakını üç taraftan çevreleyen yedi hücresi ve hücrelerinde ocak, pencere ve nişleri vardır. Medrese, burada müderrislik yapan **İmam-ı Birgîvî Mehmet Efendi**'nin adıyla da anılır.

OSMANLI HAMAMI

Kubbeli, enine sıcaklıklı, çift halvetli hamamlar grubundandır. Plan şemasından ve yapım tekniğinden 15. yüzyılda yapıldığı anlaşılan bir Osmanlı hamamıdır. Külhan ocağı sokağa taşmış bu hamamın soyunmalık kısmı yakın geçmişte kaldırılmış, yerine dükkân yapılmıştır.

DERVİŞ AĞA CAMİİ

Kare planlı, açık revaklı, kubbeli bir camidir. Derviş Ağa tarafından 1663 yılında moloz taştan yaptırılmıştır. Açık revaklı son cemaat yeri, devşirme sütunlara dayanan üç kemerle çevrili tonoz, kurşun kaplı üç basık kubbe ile örtülüdür. Minaresi, girişin sağında olup, pabucu ana duvardan ayrıdır. Kemerlerinde ve tonoz kaburgalarında biteviye dolanan asma dalları ile kırmızı ve mor üzümlü boya bezemeleri görülmektedir. İçeride kubbe geçişlerinde de boya bezemeleri vardır Ahşaptan yapılmış kadınlar mahfili ve giriş üzerinde müezzin mahfili yer alır.

DERVİŞ AĞA DARÜLHADİSİ (ÇUKUR MEDRESE)

Derviş Ağa tarafından 1657-8 yılında, moloz taştan yaptırılmış açık avlulu bir yapıdır. Avlusunda kuyusu olan, asimetrik, L planlı bu darülhadisın güney kanadının doğu ucunda derslane/mescit ve her iki kanatta da kapı ve pencereleri revaka açılan yedi öğrenci hücresi vardır. Dersane ve hücrelerin üzeri kubbelerle örtülüdür. Halk arasında Çukur Medrese olarak anılır.

ŞEYH MUHİDDİN HAMAMI (ÇUKUR HAMAM)

Moloz taştan yapılmış, kapalı alanları kubbelerle örtülü olan hamam, kare bir mekan etrafında sıralanan halvet hücrelerinden oluşur. Külhanı arkada basık tonozludur. Girişin önünde bulunan mermer döşemenin üzerinde muhtemelen ahşap soyunmalık bölümü olmalıydı. 15. Yüzyıla tarihlenen bu hamam, bazı yayınlarda Derviş Ağa Hamamı ya da Şeyh Muhiddin Hamamı olarak adlandırılrsa da, henüz belgesi bulunmadığı için halkın deyişi ile Çukur Hamam olarak tanımlanır.

KARAOĞLU CAMİİ

Moloz taştan yapılmış, kare planlı, iki yarım kubbe ile destekli merkezi kubbeli bir camidir. Devşirme sütun ve sütun başlıkları olan üç kemerli açık revaklı son cemaat yeri, üç küçük kubbe ile örtülüdür Girişin üzerinde müezzin mahfili yer alır. Revak duvarlarında ve cami içinde boyalı yazılar ve motifler bulunur Karaoğlu Mustafa Efendi tarafından 1782 yılında yaptırılmış olan bu caminin avlusunda kubbeli bir şadırvan ile Karaoğlu sülalesine ait hazire yer alır.

GÖZETLEME KULESİ (PANKUDUZ/KÜP UÇURANLAR KULESİ)

Çember temel üzerine oturtulmuş ongen planlı moloz taştan yapılmış bir Ortaçağ yapısıdır ve muhtemelen Birgi'ye adını veren Pyrgion (gözetleme kulesi) olmalıdır. Bu yapının üzerine 1997-8 yılında eklenen kat, kiremit kaplı kırma çatı ile örtülmüştür. Halk arasında **Küp Uçuranlar Kulesi** olarak adlandırılır.

SIBYAN MEKTEBİ (SARI BERBER MESCİDİ)

Moloz taştan yapılmış, kare planlı bir yapıdır. Taş duvarları restore edilirken sıvanmıştır. Kiremit örtülü kubbesi, güneye açılan küçük bir kapısı, cephelerinde pencereleri, içinde mihrabı vardır. Halk arasında **Sarı Berber Mescidi** olarak anılan bu yapı, mimari özelliklerine göre Osmanlı'nın son döneminden kalma bir sıbyan mektebi (ilkokul) olmalıdır.

DEMİRLİ MAĞAZA

Erken dönem Osmanlı mağazalarındandır. Dikdöğren planlı, beşik tonozlu bir yapı olup güneydoğu köşesi pahlanarak giriş kapısı oluşturulmuştur. Kapı girişinin yanından taş merdivenle inilen bodrum katın tabanı, tuğla tozu katkılı kalın bir harçla, ortasında bulunan yere gömülü bir küpe meyilli olarak oluşturulmuştur. Bu uygulama, bodrum katının sıvı (zeytinyağı) deposu olarak kullanıldığını belirler. Restore edilen bu yapının batı ve güney cephelerinde yer alan kemerli açıklıklarda muhtemelen camekân ve tezgâh kepenkleri bulunmaktaydı.

KOCA ÇEŞME (BIÇAKÇI ESSEYYİD HACI ALİ AĞA ÇEŞMESİ)

Bıçakçı Esseyid Hacı Ali Ağa tarafından 1807-8 yılında yaptırılmıştır. Tuğla ile yapılmış köşe silmeleri üstte kirpi saçağa dönüşür. Çökertme içine alınan cephesinde oluşturulan sivri kemerli yüzeyi de çökertilmiş olup, kabartma bezemeli mermer çeşme aynası vardır üzerinde lüle deliği yer alır. Yapı kitabesi vardır. Roma döneminden kalma, girlandlı, boğa başlı mermer lahit taşı da köşesinden delinerek yalak olarak kullanılmıştır. Pişmiş topraktan su künkleri ise çeşme duvarı içindedir.

SASALI HAMAMI (KIRK KIZLAR HAMAMI)

Söylenceye göre kırk kız hamamda iken sel baskınına uğradığından, halk arasında **Kırk Kızlar Hamamı** olarak da anılır. Soğukluk, sıcaklık ve halvet odaları eş odalar halinde olan bu hamamın plan verileri benzerleriyle karşılaştırıldığında 15. yüzyılda yapılmış olduğu söylenebilir.

SU TERAZİSİ

Bozdağ kaynaklarından, bazı yerlerde su kemerleri üzerinden geçerek, pişmiş toprak künklerle Birgi'ye ulaştırılan içme ve kullanma suyunun, mahallelere dağıtılmasını sağlayan bir mühendislik yapısıdır. Osmanlı döneminden kalma bu taş yapı, Birgi'nin tarih boyunca bayındır bir kent olduğunun göstergesidir.

HAFSA HATUN ÇEŞMESİ

Osmanlı Sultanı Yıldırım Bayezit'in eşi Hafsa Hatun tarafından yaptırılmış ve çeşmenin sürekliliğini kurduğu bir vakıfla sağlamıştır.

Devşirme ve moloz taştan yapılmış bu çeşme, iç içe üç yuvarlak kemerle oluşturulan çökertme içinde her iki üst köşesinde çarkıfelek motifi bulunan çeşme aynasıyla dengeli bir mühendislik yapısıdır. Bulunduğu semtin adıyla **Taşpazar Çeşmesi** olarak da anılır.

ÇEKÜL / ÇEVRE VE KÜLTÜR EVİ

Yıkılmış olan Hacı Osman Medresesi'nin Kütüphanesi ya da baş müderris odasıdır. Cumhuriyet döneminde millet mektebi, sağlık odası, postane, kütüphane, kahve ve spor kulübü olarak kullanılmıştır. ÇEKÜL Vakfı tarafından satın alınan bu yıkık yapı, rekonstrüksiyonu yapılarak, 2003 yılında **Birgi Çevre ve Kültür Evi** olarak açılmış olup burada **Küçük Menderes Araştırmaları Merkezi** de hizmet vermektedir.

AKMESCİT(ELİF) DEDE ÇEŞMESİ

Aydınoğlu Beyliği'nin kuruluşu sırasında gelen Horasan erenlerinden Akmescit Dede'nin (Elif Dede) adıyla kurulan köyünde (yani Birgi'nin bu mahallinde) yer alan çeşme moloz taş ve tuğla ile örülmüştür. Tuğla kemer içine çökertilmiş bu çeşmede, Roma döneminden kalma girlandlı mermer çocuk lahdi taslağı yalak olarak kullanılmıştır. Çeşme önündeki alanda mezarı bulunmaktadır.

ÇARŞI ÇEŞMESİ

1939 Yılında sel vurgunundan sonra 1952 yılında yapılan yeni çarşının çeşmesidir. Kare planlı su haznesinin dört cephesinde çeşmeleri ve yalakları vardır. Yapımında Kütahya çinileri de kullanılarak cephelere yerleştirilmiştir.

DEMİR BABA ÇEŞMESİ

Aydınoğlu Beyliği'nin kuruluşu sırasında gelen Horasan erenlerinden Demir Baba için yaptırılmış bir çeşmedir. Moloz taştan yapılan ve çökertme içinde oluşturulan tuğla ile örülmüş bir kemer içinde mermer çeşme aynası ve bronzdan harlağı yer alır. Çeşme yalağı da andezit taşından oyulmuştur.

PAŞA ÇEŞMESİ

Eski yazı ile yazılmış yapı kitabesinde belirtildiği gibi, İzmir Valisi Kazım Dirik tarafından, açılan Ödemiş-Salihli yolunun hatırası olarak 1927 yılında, İl Özel İdaresi ve Birgi Belediyesi'nin yardımlarıyla yapılmıştır. İki tarafında burmalı sütunceler ile bezenmiş mermer kaplamalı bir çeşmedir. Çökertilen iç kısmında sivri kemerin oluşturduğu yüzeyde bitkisel bezemeler görülür. Cephesinin iki yanında da İstiklal Harbi şehitlerinin adları yer almaktadır. 1994 yılında taşınarak yeni yolun kıyısına taşınmıştır. Eski yazı kitabeler, arka cephesine yeni yazıyla aktarılmıştır.

KERİM AĞA KONAĞI

Zemin katı moloz taş ve toprak harçla yapılmış, üst katı sokağa taşırılmış ve ahşap çatıklı duvarların içine moloz taş dolguları toprak harçla örülerek üzeri saman katkılı toprak sıva ile sıvanmıştır. Üst katta bahçeye açılan açık sofası, odalarla çevrilidir. Sokak köşesi yuvarlatılmış zemin duvarlarında uçları nar ve bitki motifleriyle sonlanan ahşap elibelindeler, taşırılan konsolları tutmaktadır. Dönem tekniği okunabilen, geleneksel Türk konut mimarlığının özgün örneklerinden olan konak, olasılıkla 18. ya da 19. yüzyılda inşa edilmiştir.

KALE MEDRESESİ

Açık avlulu, L planlı bir medresedir. Bir kısmı tadilata uğradığı için plan şeması tam okunamamaktadır. Görünen üç hücre de tuğla ile örülmüş harç tonoz ile örtülüdür. Hücreler

tek pencere olup birisinde ara duvarda, diğer ikisinde ise köşelerde oluşturulmuş birer ocak yer alır. Ayrıca her hücrede ikişer adet olmak üzere, ara duvarlar içlerinde oymalar vardır. Moloz taştan yapılmış bu medresenin kimin tarafından yaptırıldığı bilinmemektedir. Aydınoglu Mehmet Bey'in ve Gazi Umur Bey'in kızı Azize Hatun'un Birgi'de medrese inşa ettirdiği vakıf kayıtlarında belirtilmektedir. Ancak bazı araştırmacılar medresenin özelliklerini göz önünde tutarak, bu medreseyi 16. veya 17. yüzyıla tarihlemektedir.

İMAM-I BİRGİVİ KABRİSTANLIĞI

Halk arasında **Böken Mezarlığı** olarak anılır. Birgi'nin Osmanlı döneminden kalma mezarlığıdır. Bu mezarlık Birgi'de müderrislik yapan Mehmet Efendi'nin buraya defnedilmesinden sonra, onun adıyla tanınmaktadır. Ayrıca Osmanlı döneminde önemli görevler üstlenmiş insanların da mezarları vardır. Halkın ziyaret ettiği önemli kabristanlardan biridir.

SANDIKEMİNİOĞLU KONAĞI

Zemin katı moloz ve kırma taşla örülmüş olup konsollarla genişletilmiş üst katın yan cepheleri taş örgülü, sokak cephesi ise ahşap sütrüktürlüdür. Üst katta avluya açılan hayatı, sokağa konsollarla taşırılmış odaları ile dış sofalı Türk evi tipinin özgün bir örneğidir. Ayrıca üst katın oda duvarlarında hayali İstanbul

manzarası, vazoda çiçekler, panolar gibi resimleriyle de dikkat çekicidir. Birgi'de, Sandıkoğulları sülalesinin konutu iken bugün Belediye'ye ait olan bu yapı, Türk konut mimarlığının renkli ve özgün bir örneğidir. Araştırmacılar tarafından 19. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmektedir.

Birgi'de koruma ve tanıtmanın odağı durumunda olan Birgi ÇEKÜL Çevre ve Kültür Evi bilgi amaçlı ziyaretlere açık olarak hizmet vermektedir.

Birgi doğa yürüyüşleri için Birgi Deresi boyunca ve Hacıhasan Mahallesi yolu üzerinde uygun ortamlara sahiptir. Ayrıca, kent içi, kültür yürüyüşleri, foto safari ve bisiklet turları için oldukça uygundur.

Pansiyonculuğun gelişmeye başladığı kentte kültür ve tarih turizminin yanında ekoturizm için de uygun koşullar bulunmaktadır. Özellikle kentsel dokunun korunması, yöresel özelliklerin ve kültürün yaşatılması, ekoturizmin yapılabilmesine imkan vermektedir. Ayrıca Birgi Deresi vadisi takip edilerek Bozdağ zirvesine kadar ulaşan bölümde dağcılık ve botanik turizmi yapılabilir.

BİRGİ
TAŞ EVLERİ

ÖDEMiŞ İLETİŞİM BİLGİLERİ

Ödemiş Kaymakamlığı	: 0232 545 31 50
Ödemiş Belediyesi	: 0232 544 90 97
Ödemiş Belediyesi Gölcük Birimi	: 0232 561 60 04
Ödemiş Belediyesi Bozdağ Birimi	: 0232 547 70 03
Ödemiş Belediyesi Kayaköy Birimi	: 0232 551 31 45
Ödemiş Belediyesi Bademli Birimi	: 0232 537 40 05
Ödemiş Belediyesi Çaylı Birimi	: 0232 553 70 08
Ödemiş Belediyesi Kaymakçı Birimi	: 0232 557 10 30
Ödemiş Belediyesi Konaklı Birimi	: 0232 567 20 02
Ödemiş Belediyesi Ovakent Birimi	: 0232 567 20 07
Ödemiş Belediyesi Birgi Birimi	: 0232 531 50 04
ÇEKÜL Evi	: 0232 531 55 80
Ödemiş Müzesi	: 0232 545 11 84
Ödemiş Yıldız Kent Arşivi ve Müzesi	: 0232 545 81 55
İ. Hakkı Ayvaz Kent Müzesi /	
Bedia Akartürk Sanat Müzesi	: 0232 545 35 11
Ödemiş İlçe Emniyet Müdürlüğü	: 0232 544 89 95
Bölge Trafik Denetleme	
İstasyon Amirliği	: 0232 551 34 80
Ödemiş İlçe Jandarma Komutanlığı	: 0232 544 03 84
Ödemiş Devlet Hastanesi	: 0232 544 11 33
Ödemiş Karayolları 21.	
Şube Müdürlüğü	: 0232 545 13 01
Ödemiş İtfaiye	: 0232 545 27 61
Ödemiş Orman İşletme Şefliği	: 0232 545 21 47

ULAŞIM

Havayolu

Adnan Menderes Havalimanı	: 0232 455 00 00
---------------------------	------------------

Demiryolu ve Tren Saatleri

İzmir Basmane Garı	: 0232 484 86 38
Ödemiş Gar Şefliği	: 0232 545 14 98
Ödemiş – İzmir Seferi	: 05:20-06:58-08:43 12:05-14:54-17:43-19:20*
İzmir – Ödemiş Seferi	: 06:20-09:23-12:20-15:10 17:10-19:57-21:30*

(*) işaretli trenler Cuma-Cumartesi-Pazar ve tam tatil günlerinde işlerler.)

Karayolu

Ödemiş Otogar	: 0232 544 47 46 - İzmir otogar : 0232 472 03 61
---------------	--

KONAKLAMA

Ödemiş Merkez:

Çiftçi Otel	: 0232 545 58 74- 545 58 75
Dinç Otel	: 0232 543 10 40
Güven Otel	: 0232 545 30 00
Helvacı Otel	: 0232 544 22 69 - 544 49 50
Sevgi Otel	: 0232 545 45 88
Öğretmenevi	: 0232 544 38 72 - 544 22 71

Bozdağ Mahallesi:

Kayak Tesisleri	: 0533 659 20 00- 0533 664 11 51
Kardelen Apart	: 0232 547 72 88 - 0532 544 73 87
Yayla Pansiyon	: 0232 547 71 04

Gölcük Mahallesi:

Kavacık Pan. Aile Res.	: 0232 5581008
Güler Pansiyon	: 0232 558 11 53
Gölcük Göl Pan. Aile Res.	: 0232 558 14 44 - 0232 558 13 58 - 0532 717 44 80

Birgi Mahallesi:

Derviş Ağa Konağı	: 0533 431 71 81- 0232 531 53 54
Çınaraltı Pansiyon	: 0232 531 53 58 - 0542 2244249
Saliha Hanım Taş Konak	: 0232 5315859
Birgi Doktorun Yeri Pansiyon	: 0539 6011262
Ata Konağı	: 0546 4402304
Yeni Gelin Evi Butik Otel	: 0555 2357906
İzzet Efendi Cafe Konak Pan.	: 0532 6162026
Kadınlar Paşazade Konağı	: 0232 5315036
Rukim Konaklama	: 0232 5315050 - 0530 0927007
Cemile Sultan Butik Otel	: 0232 2751005 - 0532 6634798

Bademli Mahallesi:

Bayramlar Konuk Evi	: 0232 537 40 05
---------------------	------------------

ÖDEMiŞ BELEDİYESİ

Küçük Menderes Havzası'nın Açık Hava Müzesi

ÖDEMiŞ BİRGİ

Doğa, Kültür ve Turizm Rehberi

www.odemis.bel.tr